

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Biuroul de distribuire: **Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25**

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Egoism.

Privind mersul lumii atâtea întrebări se ivesc în sufletul nostru la care nu răspundem, pentru că fiecare răspuns ne-ar dovedi calitatea inferioară și egoismul nostru.

Așa, ni se oferă foarte des să vedem, cum interesele Bisericii noastre sunt desocotite de unul sau altul dintre noi, care se crede și se numește: catolic bun. Dacă ne întrebăm cum se poate una ca aceasta, trebuie să răspundem îndurerat: Interesele personale încă și după 19 secole dela moartea Mântuitorului în multe cazuri sunt mai viguroase decât acelea care ar trebui să stăpânească: ale Bisericii.

Dacă căutăm operele Acțiunii Catolice în Maramureș, observăm că aceste și aici; ca și în cele mai multe locuri, sunt — neexistente. O lucrare religioasă și socială de valoare statornică nu poate lua ființă, decât în unirea tuturor persoanelor de bine. Politica, așa cum este înțeleasă la noi, chiar unirea

aceasta o împiedecă. La noi nu numai principiile vreunui partid se acceptă, dar se spune ca axiomă: „Tot ce este în partidul meu e bine, și tot ce face partidul contrar e rău. În partidul meu nu există decât oameni valoroși, toată pleava a rămas în partidele cealalte.“

Cu această părere nu poate exista acea unire sinceră între bărbații catolici, ce pretinde Acțiunea Catholică.

Iar dacă examinăm mai bine confesiunea aceasta de partid, la rădăcina ei aflăm egoismul nostru. Pentru că: sau partidul meu e la putere și am ajuns tot ce am vrut, sau nădăjduiesc că acela va veni la putere și voi ajunge tot ce vreau.

Poate să conțină și un alt partid elemente valoroase pentru mine între aceste împrejurări? Fiecare gândește: „Pot eu se observ păcatele partidului meu dacă e l m'a făcut ce sunt? Ce-mi pasă mie ce

fac alții, e principal ca eu să mă fericesc.“ Și uită că binele e bine și răul e rău oricine îl comite. Se obișnuiește să aplice în judecata lui două norme, una pentru partidul lui și una pentru restul lumii. Dar dacă cercetează în adâncul conștiinței lui găsește acolo neîndestulirea cu sine însuși și cu partidul întreg, pentru că și partidul cel mai bun e operă omenească și așa nedesăvârșită.

Fiecare om are o părere politică, însă aceasta nu-l trebuie să-l orbească și să-l robească. Mai cu seamă nu trebuie să-l împiedece să întindă mâna spre frațele lui din celalalt partid, ca să se unească în Acțiunea Catholică ce la noi se numește Agru, producând în legăturile lui minunatele opere ale spiritului catolic și românesc.

dr. I. B

Mama răspunde în fața lui Dumnezeu și a neamului de sufletul copilului ei.

Tânărul Pier Giorgio Frassati, mort în 1925, în ajun de a-și lua diploma de inginer, în vârstă numai de 24 ani, fiul unui om cu mare vază în Italia, rămâne tinerilor exemplu pilduitor prin felul de a întreprinde viața și de a se conduce.

*

„Cum se poate să moară? se întrebau toți, oprindu-se în loc ca și cum l'ar fi avut în fața ochilor și l'ar fi contemplat. Cum să se stingă atâta sănătate, atâta voie bună, atâta bunătate și demnitate? Atâta grație și zimbet! Și chipul lui brun, cu ochii albaștri, cu profil de arab le sta înaintea ochilor. De ce să-l ia Dumnezeu, atât de tânăr?”

*

Sunt multe taine în viața asta. Poate că Dumnezeu l-a retras din viață când tocmai și-a atins perfecțiunea dezvoltării lui ca tânăr, ca să-l ridice ca exemplu viu, înălțător tinerimei veacului.

Realizarea felului lui sufletească s'a făcut încet-încet, cu biruințe mici, cotidiene, fără să atragă atenția nimănui; a realizat „calea cea mică” recomandată de Sfânta Mica Tereza de Lisieux, deprinzând „Toate virtuțile.”

*

Nimic nu poate să fie mai frumos pe lume și plăcut lui Dumnezeu de cât puritatea, curăția! Fericit e acela care o ap-

reciază și face eforturi spre a o păstra sau spre a o cuceri.

Dar iubirea curăției implică iubirea celui care și-a luat Crucea pentru noi, implică o credință neșovăelnică, „o inimă nezabovnică a crede toate, câte au grăit prorocii.”

*

Dar cine i-a cizelat viața? — Mama.

Ce-ar fi putut deveni Pier cu felul lui încăpăținat, năvalnic și violent? Și nu prea ordonat? Dar avea bun simț, era loial, drept, nu minția și era ascultător: niciodată n'ar fi trecut peste cuvintele mamei. Ea veghea asupra-i ca o lampă mereu aprinsă la căpătăiul ființei lui sufletești. Sufletul lui era limpede, ingeresc: nu știa să ascundă, nu știa să mintă.

Dar veni vremea când din adâncurile vieții se iviră porniri fără nume, neînțelese, turburătoare pe care conștiința le repudia: de aici un dezechilibru, o neliniște.

Dar mama sta pururi alături să-l bareze; și alături de dânsa preotul, duhovnicul la care el singur a alergat. — Se putea asta? Ar întreba un intelectual necredincios din zilele noastre.

— Da, se putea. Când se succed mai multe generații curate, educația e înlesnită. Ceașurile grele dispar ca unele furtuni mari ce nu lasă cataclisme.

Veghea de totdeauna a mamei, un suflet înalt, înțelegător, plin de credință și de iubire ia fost salvarea.

Povestea din cartea consacrată memoriei lui Pier Giorgio Frassati:

„Era în Februarie 1917. Păr. Giorgio încă nu avea 16 ani. Mama îi găsi o scrisoare adresată unui coleg de școală, în care citi ceva ce-i strânse inima: — în sfârșit iată temuta criză!”

Gândea la fiul său, o minte atât de sănătoasă și un trup atât de robust, un suflet atât de robust, un suflet atât de luminos să fie oare profanate cu murdăria lumii osândite de Isus? Cum ar putea el, deja trupește om, copil însă cu inima și judecata, să lupte singur contra răului?

Fără să dea răgaz ispitei să prindă, luă copilul lângă inima ei, și-i vorbi ochi în ochi; părea că nu înțelege și nici penumbra remușcării nu trecu pe fața lui. Aduse la ea mamele celor doi colegi și împreună îi constrânseră să mărturisească. Ce ușurare, era vorba de un lucru lipsit de gravitate; trebuia însă înlăturat dela început. De fapt, întâlnindu-se cu două fetițe, cam îndrăznețe și ușurate, au mers în trăsură să ia un sirop, în parcul Valentino.

Mamele și-au strâns la piept copiii în lacrimi, dându-le sărutul iertării, lui Pier Giorgio

nu i s'a dat acest sărut.

Pare o severitate excesivă a mamei. Ea însă nu a deslușit în copil durerea ispășitoare: îi părea că numai el nu înțelege.

Providențiala severitate maternă care ne convinge că deseori o viață întreagă e legată de fapte care par atât de neînsemnate! Puține zile după aceasta, în vreme ce era în odaie, auzi deschizându-se cu violență ușa. Era Pier Giorgio aprins, cu ochii larg deschiși: — Mamă, iertare! iertare! Nu știam ceace făceam; ți-o jur, niciodată n'o să mai fac! — Și contra oricărui obicei al său, căzu în genunchi și-i sărută mâna.

Mama nu poate azi, cum nu putu atunci, să-și descrie ceea ce simți. Doar își amintește că o greutate enormă i se desfăcu de pe inimă și-i luă locul o dulce bucurie.

Își îmbrățișă copilul, îi zise o vorbă bună, îl sărută și totul sfârși aci. Strein de atitudini teatrale, sgârcit în vorbe și în fraze, manifestă prin gestul acela de plângere a faptului său, o energetică decizie asupra căreia nu trebuia să se mai insiste.

A fost probabil, să-și facă mărturisirea. Și prudentul confesor, în urma acuzei lui, la sfătuit pentru viață. S'a rugat și a meditat asupra vorbelor și durerilor mamei; s'a împărtășit și după aceea și-a sigilat hotărârea la picioarele ei: niciodată!

Aceste cuvinte ca un tunet al voinței creștine, i-au fost programul întregii vieți, deoarece până la douăzeci și patru de ani, trăi în prezența lui Dum-

nezeu, în deplină curățenie. Adorabilă providență, care folosindu-se de doi colegi și de

două fetițe, l-a făcut să treacă perioada crizei tinerești, fără să-și ardă aripile!" O. C.

Ultimele năzbâtii dominante.

Părintele Isaia botează în râu!

Fericiții din Slătioara botezați a două oră după ritualul Părintelui Isaie ... fără haine.

Dacă s'a putut pune în discuție validitatea hirotonirilor anglicane și dacă s'au găsit mulți, și încă teologi cu reputație în cercurile ortodoxe, cari au recunoscut — validitatea lor, părintele Isaie, noul misionar al lzei se pune pe alt punct de vedere. Cum va admite hirotonirile anglicane, de vreme ce nu admite nici chiar validitatea botezului catolic?

Și pe acest punct Părintele Isaie, este tare! Nu admite discuție!

Așa se face, că catehumiinii ortodoxiei din Slătioara, în număr de 11 au fost botezați a doua oră de părintele Isaia.

Părintele este mare conservator al ritului

de aici vine apoi faptul, că în ce privește ritualul botezului, părintele Isaia n'a stat pe gânduri și și-a spus așa: creștinii aceștia nu sunt botezați, căci după ritualul catolic ei n'au fost

băgeți complect în apă. Dec este natural că trebuie botezați după rit. Și cei unsprezece neofiti ai ortodoxiei, oameni, cari la vedere par a fi în toată firea, toți în vârstă de bărbat, au fost desbrăceți complect și așa botezați după rit... în pielea goală.

Strașnic misionar și mai ales strașnic teolog — este și părintele Isaia!!!

Fapt eroic.

Iubirea sf. Euharistii adeseori, duce la fapte eroice. Așa s'a întâmplat săptămâna trecută în orașul, S. Lambert (Canada), unde a ars biserica. Preoții înzădar au încercat, ca să scoată dintre flăcări sf. Euharistie. Văzând intristarea preoților, căpitanul de pompieri, Albert Forget de două ori s'a aruncat între limbile de foc, și periclitându-și viața a scos dintre flăcări două ciborii cu preasfântul Sacrament.

Regina cerurilor.

Cântare de sf. Marie.

I.

Regina cerurilor
Frumsețea îngerilor
Bucuria sfinților
Patrona creștinilor.
O Marie!
Roagă-te pentru noi.

II.

Ca ceea ce ai fost deamănă
Să fii lui Dumnezeu mamă.
Nutrind din sânu-ți cu lapte
Pe cel ce nutrește toate.

III.

O Marie Maică sfântă.
Auzi lumea cum îți cântă.
Cum îți împletesc cununi
Din cântări și rugăciuni.

VI.

Maică lacrimile noastre
Fă să fie adunate
Le arată Fiului tău
La prea bunul Dumnezeu.

V.

Roua lacrimilor tale,
Sunt scumpe mărgăritare
Păstrate-n mănăstiri sfinte
În icoanele cinștite.

VI.

Lumea'n treagă de popoară
Ca pe o mamă te adoară
Ca o mamă adorată.
Fi-ne mamă îndurată.

VII.

Ușile milelor tale
Deschide-le spre intrare
Ca'n preajma lor să ne'n chinăm.
Ca pe o mamă te rugăm.

VIII.

Veniți dară dragi surori
Să'npletim cununi de flori
Flori din ajunuri și post.
Du le maică-lui Hristos
Iar când viața îmi voi pune
Despărțindu-mă de lume
La granița țării tale
Roagă-te să am intrare.

Numiri. Onoratul Domn:
Gheorghe Ardeleanu din Glod
și Slătioara a fost transferat la
parohia *Valea Chioarului*.

Citiți în numărul viitor: Părintele Isaie discută cu crâznicul din Dragomirești: Părintele Isaie la petrecere în Cornești-Ferești, Părintele Isaie reînviitorul moralei papistașe și deodată aspru judecător al moralei protopopului său.

O întrebare la care se așteaptă răspuns. Bine știm, că atunci, când din mila înaltei ortodoxii dominante scaunul de prefect al Maramureșului a fost ocupat de Dl. Al. Lucescu, în locul căruia foarte bine ar fi putut sta oricare maramureșan, așa numitul fond de alimentație a dispus asupra unei sume de 1/2 milion. Suma aceasta s'a adunat din o mică supracotă, plătită de maramureșeni, —deci catolici, la cumpărarea porumbului. Cum azi fondul acesta nu mai există, întrebăm: unde s'au dus banii, spre ce scop s'au cheltuit? Căci suntem informați, că în ultimele zile ale prefecturii Dlui Lucescu, când nu mai semna ordonanțe de plată, dlui Nuțu Codrea preot ortodox a dat din acest fond suma de 15.000 Lei!!

Provocare la regionalism.

Când scriem câte un articol, îl scriem cu foarte multă sinceritate, complect dezinteresat, cu gândul de a servi un scop comun, și scump nouă tuturor maramureșenilor, cu atât mai vărtos, cu cât chestiunea pe care ne propunem ca s'o discutăm privește credința strămoșească a țărânimii maramureșene, de care personal ne simțim atât de legați sufletește, încât, nu ne vom intimida de un eventual terorism pus la cale de către tabăra adversă nouă. Și în definitiv n'avem de ce să fim terorizați, atunci când ne propunem să discutăm într'un mod cât se poate de obiectiv, căci suntem și noi oameni, și ca atare trebuie să fim înțeleși, căci altfel nu știm unde vom ajunge!!

Dacă noi ne-am născut în credința gr. catolică, este foarte natural ca să ținem la această credință, nu numai pentru faptul c'am crescut în ea, ci și pentru faptul că ea a fost credința strămoșilor noștri credință de care celelalte popoare latine, nu s'au lăpădat; numai singurul poporul românesc, s'a crezut mai breaz decât celelalte popoare latine, lăpădându-se de credința strămoșească, înșugându-și-o pe cea ortodoxă: După ce s'a făcut trecerea la ortodocsism, câte bogății și bunătați sub formă de daruri din țările românești, au fost luate dela gura țărănilor și trimise mănăstirilor grecești și slavonești etc.!?

Toată lumea știe, că datorită acestei rătăcirii în credința

ortodoxă, principatele române au pierdut contactul cu Roma, fapt care n'a dat ocazie bărbăților erudiți din principatele române, ca pe bază de documente să arate lumii, că suntem o veche provincie romană și că pe timpul stăpânirii romanilor am fost încreștinați, chestiune pe care apoi, au pus-o într-o lumină clară, învățații ardeleni uniți, cari făceau parte din așa zisă „școală ardeleană.”

Drepturile noastre ca popor, au fost găsite în documentele dela Roma de către învățații uniți; și dacă astfel stau lucrurile, de ce acum, suntem priviți cu atâta ură sălbatecă pentru motivul, că în cele suflatești suntem legați de Roma și recunoaștem drept cap pământean al bisericii lui Christos, pe urmașul „Sfântului Petru”? Dar nu numai atât, dacă nu suntem ortodocși, confrații noștri ne spun că nu putem să fim buni români.

Știi cu toții, că cei mai mari luptători naționaliști din Ardeal, au fost și sunt românii gr. catolici. Referindu-ne la Maramureș, cine poate nega naționalismul regretaților dr. Ion Mihaly, dr. Ilie Mariș, dr. Titus Doros etc. cari au fost gr. catolici! În memoria acestor foști naționaliști neînfricați, nu se poate lovi așa de ușor cu piciorul. Ne întrebăm; ce-ar spune acești eroi naționali, referitor la hârțuiala la care sunt supuși urmașii lor? Dacă nu se rușinează atunci când aud numele acelora cari nu mai sunt în viață, ar trebui să roșească puțin în fața bătrânului și venerabilului protopop Balya Simion, care din cauza propagării convingerilor sale naționale a fost mereu terorizat, și nu știa momentul când o mână ucigașă îi va suprima viața.

Cum de opinia publică ma-

ramureșană permite ca o grămăgioară de nechemăși să nege meritele și luptele unei generații eroice de români maramureșeni? Sau opinia publică este absentă dela datorie și se face a nu aude — nu vede?

Ne mirăm cum, stăpânirea patronează o defăimare atât de bestială a luptătorilor acestei provincii, din cari puțini au avut bucuria nespuse de mare de a vedea cu ochii lor biruința definitivă a cauzei pentru care au luptat.

Nimeni nu poate să pună la îndoială naționalismul românilor uniți — iar acelora cari îl pun, ne mirăm cum de nu le cresc urechile — căci printre ei nu s'au găsit trădători de neam, ca și un oarecare episcop ortodox, care a tradat pe Horia (vezi „Farul nou”).

Dar să revenim la subiect. Față de toate aceste hârțueli, natural că nu putem să rămânem reci, ci în virtutea împrejurărilor suntem nevoiți să luăm o atitudine categorică. Prin disprețul pe care ni-l aruncă în fața cu orice ocazie, ei înșiși ne provoacă să facem regionalism. Și când ne vom folosi de aceasta ultimă armă, — regionalismul — nu va fi bine de jocul lor. În cazul când vom milita pentru regionalism se vor grăbi să ne declare: anarhiști, comuniști și tot ceea ce vreți.

Nu noi suntem acea cari provocăm, ci ei, noi nu facem altceva, decât ne apărăm credința, căci credincioșii nu-i putem apăra de nedreptățile și teroarea la care sunt supuși.

Rândul trecut, am arătat cum majoritatea credincioșilor ortodocși dela sate sunt din cei divorțați — certați cu morala — pentru cari unii din prea cuvicioșii părinți — cum este cazul părintelui ortodox dela Sarasău etc. făceau per-

mise de trecere peste frontiera în doi timpi și trei mișcări, în timp ce un român gr. catolic abia după trei luni dacă reușea să-și facă un permis de natura aceasta; intervin la administrația financiară ca să li se șteargă diferite amenzi, la judecătoria și tribunal ca să li se dea o sentință favorabilă, și aceasta pentru că sunt drept credincioși ortodocși. Poți să fii funcționarul cel mai corupt dacă ai trecut la ortodoxism, totul se iartă, „așa putem sta de vorbă: (vorba unuia care a plecat.)

Apoi dreptate este aceasta, când pentru a câștiga credincioși se admite ca însăși justiția să fie coruptă? Căci ce înseamnă aceasta altceva decât corupție? Cum adică ajunge ca să te faci ortodox, pentru ca popa ortodox intervenind din om certat cu justiția, să te declare om cinstit? Unde am ajuns?

Când este vorba de o numire, pe asta nu-l numim, pentru că este gr. catolic și ca atare nu-i român, intervenim la centru prin oamenii noștri (— deputați și senator — pe care nebunii de gr. catolici i-au ales ca reprezentanți ai țărânimii maramureșene,) pentru ca al nostru să fie numit, și apoi cel al nostru odată numit, își cunoaște datoria, nu numai că subalternii și-i recrutează de acolo de unde a venit, ci și servitorii. Aceasta-i adevărul! Ce înseamnă aceasta? Nu înseamnă altceva decât provocare la regionalism. Nu ei sunt aceia cari fac regionalism? Se potrivește aci zicala: „Jidul dă și jidul zbiară”. :

Natural, că pentru a ne apăra de acest puhoiu asemănător lăcustelor, vom lua contactul că țărâtimea noastră — singură în drept să decidă asupra sortei sale — de care

suntem legați în mod organic căci toți intelectualii maramureșeni sunt ridicați din țărâ-nime, căreia îi vom destăinui telurile ortodocșilor, pe cari le-am schițat într'un articol anterior, apărut în acest organ.

Și când spunem aceasta, nu ne referim deloc la acei cari ca să ajungă cineva, se îmbie de slugă lui al de Lucescu, Munteanu etc. pentru a-i prezenta publicului ca oameni onorabili, și cu o inimă fără margini, cu un cuvânt nu ne gândim la lichele, cari în cel mai bun caz se mulțumesc cu o trădare, și aceasta pentru că sunt șmecheri, știu să între sub pielea oricui, știu să profite, exploatând orice situațiune ceeace se traduce printr'un singur cuvânt: „oportuniști“.

Pe astfel de oameni, nu-i putem chema la luptă pentru că nimeni nu se încrede în ei sunt asemenea unei monede false. Dumitru Holdiș.

Misiuni Sacre în filia Ilba-Handal. În zilele 18—22 Iulie sau ținut misiuni populare în filia Ilba-Handal sub conducerea părintelui Titu Borca. Numărul cuminecărilor 402. Au fost promovați 43 membri în reuniunea Mariană. La mărturisiri au ajutat On. Alexa Berinde, Lazar Gherghel și preotul local Patriciu Bârlea.

Răspunsurile liturgice le-a executat corul mixt din Ilba sub conducerea preotului local. Credincioșii din această mică filie dintre dealuri cu mare bucurie sufletească au primit credința și hrana cerească.

Poșta Redacției. I. D. Berbești. Sosit târziu. În numărul viitor. Vom ținea la suprafață noile isprăvi ale pravoslavniciei ortodocșii săvârșite prin eminentul Isaia

Tipografia și Librăria Asociațiunii ptu Cultura Poporului Român din Maramureș

Hârtie și călimară
Toc, creion orice cerneală
Penițe, toc automat
Hârtie de pachetat
Tampoane și sugător
Hârtie în trei colori
Burete ce șterge bine
Și caiete cu foi fine
Creion Hardmut Kohinor
Tușuri în multe colori
Cărți frumoase de lectură
Copcii, ace, gumă bună
Chipuri sfinte și rozare
Tipărituri parohiale.
Toate se găsesc aici
Veniți dar voi, mari și mici.

Calendar săptămânal.

2—8 August 1936.

2. Dumineca IX. d. Rusalii ap. II.
Petru 1, 10. Evg. Mat. 17,
1. Moath. Sf. Ștefan.
3. Luni.
4. Marți.
5. Mercuri.
6. Joi Schimbare la față.
7. Vineri M. Pulcheria.
8. Sâmbătă Ep. Emilian.

Leacuri pentru boale sufletești.

Mânia. Impotriva mâniei leacul cel mai bun e tăcerea. Al doilea leac e rugăciunea, să te rogi pentru cel ce ți-a făcut supărare.

Clevetirea. Dacă nu poți spune ceva bine despre altul, rău nu spune.

Jurătura. dacă vrei să te desveți de înjurătură, de câte ori vei injura, ține o jumătate zi așun sau aruncă 10 lei în lada bisericii.

Din Calendarul Bunului Creștin Mănăstirea Bixad.